

RENOVACIÓ

periòdic quinzenal d'esquerres

director: Salvador Artísó

redacció i administració:
revolució, 1 (baixos)

número solt 15 cèntims

dels articles publicats
son responsables llurs autors

SALUTACIÓ

Indiscrecions

Teatre Americà

EN iniciar la publicació d'aquest nou periòdic, no ens mou altre desig que el de posseir un òrgan des del qual poguem defensar lliurement els nostres ideals.

No venim a ensenyar res a ningú ni venim a omplir cap buit, com s'acostuma a dir; venim solament a crear una nova publicació en la qual els afers, siguin com siguin, seran tractats amb la major claretat, aplaudint o blasmant a qui s'ho mereixi.

Venim a fer el que no pot la Premsa local: a parlar clar. Som lliures. No hem d'anar a buscar beneficis en el periodisme; ço fa que estem completament deslligats de tot i de tots; ço fa que les amenaces, vinguin d'on vinguin i de qui vinguin, no han d'obstaculitzar la nostra marxa.

Fa massa anys que les coses de la Vila es desenrotllen mandrosament, bé o malament, sense que moltes d'elles puguin ésser discutides ni comentades. Mantes vegades el poble se'n entera quan ja està consumat el fet.

Venim a renovar aquell esperit de germanor que havia existit a Cerdanya sempre que es tractava de la seva defensa.

Venim a combatre la política raquítica de personalismes i de calaix; no pretenem fer miracles, però, si, ens creiem en el deure de combatre les fórmules de casinet i de defensar com a bons ciutadans els drets dels comarcans en el que atany al caciquisme odiós.

Venim a fer ciutadans amb ànima i ideals.

Venim a combatre el domini que el burgès vol exercir sobre els seus obrers fora del treball.

Venim a preparar el poble a entrar en la lluita, però, amb criteri; no com fins ara que es deixa portar cluc d'ulls per aquells que només miren llur interès particular i que, les més de les vegades són gent vinguda de fora amb aires de conqueridor.

Venim a fer els possibles per a que cada hu estigui en el seu lloc i que hi sigui respectat.

Pretenem desfer la influència inquisitorial que s'ha ensenyorit dels esperits pobres, encongits i acovardits per manca de protecció lleal i desinteressada.

Venim a exigir dels ajuntaments que ens representen, la màxima formalitat i el contacte amb el poble propietari dels interessos que aquells representen.

Venim a encaminar a la joventut que ens llegeixi pel camí de la emancipació per a fer-ne un exèrcit que lluiti per la llibertat, la justícia i la democràcia.

Venim a fer feina; però, feina bona i productiva; feina pròpia de l'hora que ha sonat; l'hora de les espertes.

La Redacció

Aquest número ha passat per la censura

Aimants de la variació i empedernits cercadors d'emocions férem cap al teatre del Círcol, per tal de passar una bona vetlla amb el «Murciélag» obra americana posada el dia 25 per la companyia de J. Montero.

L'avi Montero que fa uns 6 mesos ens feu passar tres hores delicioses i a plena riassa amb El vidu trist, aquest cop ens va atabalar. Ens féren aquella extravagància a les fosques i amb la contínua llauna de la Xatari amb les seves exageracions.

Ho sentim per la empresa del «Círcol» que lluny de donar-nos un programa escollit com acostuma, ens va prendre el pel.

Joaquim Montero amb tota la seva companyia, no varen passar d'aficionats dolents. L'obra, en presentació i execució, de la categoria de «L'agricultor de Xicago.»

Viatjant d'incògnit

El nostre amic J. T. sembla que viatja molt. Deu volguer casar-se.

Sovint si pregunteu per ell, resulta que quan no és a Barcelona és a Ripoll sinó a Seu d'Urgell.

Ignorem en quina fàbrica d'una de les tres ciutats ha encarregat la confecció d'una dona intel·ligent rica i xamosa, que destinarà a muller.

Ah... i se sap que al fer l'encàrrec, va recomanar que a ésser possible la vol menor.

Sembla que són moltes exigències.

Ales fosques

Després de divuit mesos de treball i instal·lacions, encara l'Energia ens deixa de tant en quant a les fosques.

No sabem a punt fixe les contrarietats amb que pot trobar-se la línia, ni si són de tan mal resoldre que en el

curt espai d'una hora, quedem dues vegades a les fosques. Així va ocórrer la vetlla del dimarts.

Fóra hora de que's procurés que el senyor encarregat del automàtic d'Alp visqués a la central i no viurer com viu a Alp que es troba un quart lluny del disparador.

Això sense comptar que si es troba al llit fa perdre mitja hora de llum.

Semblança

Ens trobem en plena sala de ball i veiem un tipet de «castigador» dansant a tort i a dret sacsejant a la balladora i fent el que pot per aprendre de ballar i no pot aconseguir-ho.

L'hem trobat mantes vegades pel carrer i reposa caminant damunt d'un bastó de crossa i conservant sempre la línia. A voltes se'n veu la silueta a base d'un bastó, una pipa i un barret ficat ran d'orelles, un abric de rigorós hivern tapa el seu flexible cos i ens dóna la sensació del microbi de la «grippe».

Al tanto nenes, que la «grippe» és contagiosa.

Soirée

Ens permetem la llibertat d'assegurar que una de les elegants dames que concorregueren al sarau dels casats, anava vistosament habillada en «toilette» de les festes, deixant entreveure uns tirants sobre l'espatlla no gaire adhients.

Es veu que l'anar a un sarau en dissapte és un problema per a certes senyores, car si tenen per costum canviar-se un cop per setmana i és en diumenge, resulta que, almenys d'interior, hi van tal com s'ensopega.

I és llàstima; la netedat sempre fa bonic a la vista dels altres.

• Una broma de mal gust

Diumenge el matí l'estàtua del general Cabrinetty ens aparegué disfressada amb boina i bastó de crossa.

Aquesta espècie de brometa es veu que es volia castigar —i ho mereixia— però, no s'han pogut descobrir els autors.

Qui deu haver estat?

Nosaltres, ens ho pensem.

Els que ho buscaven potser també. Però...

Ah, si. Deixem-ho corre que no es pot dir.

EL GATO Y EL CANARIO

DE POLITICA LOCAL

Què us direm d'eleccions, que ja no se'n hagin ocupat els confreres locals?

Amb tot, estem convençuts de que hi ha qui no està al corrent del «intringulis» *vulgo* candidatura del encasellat de la Lliga.

Apart l'actuació política del futur candidat Carles Badia Malagrida, no tenim res a dir de la seva personalitat la quina ens mereix tota mena de confiança per la seva bonhomia.

En canvi podem aventurar-nos a assegurar que no té caire polític de cap mena; així almenys ho demostra la seva definició, en dir-se català a seques, equivalent de l'aigua de bacallà.

Sap bé, però, el futur candidat, que el nostre districte és el dels encasellats o be dels que guanyen l'elecció a força de promeses i compra de vots.

La seva vinguda al cap de partit, no sabem si a base de propaganda electoral, ha remogut les forces monàrquiques, conservadores i excepcionalment als pocs prohoms amb que compta la Lliga a la nostra comarca.

Prompte fou improvisat un bloc de dretes que recoregueren amb diverses marques autòmovilístiques la contrada, afanyosos de propaganda electoral.

Fins hi ha qui assegura que es varen prometre carreteres a canvi de l'acta corresponent. Serà a Bolvir?.. Podem creure que'si; el que dubtem és que aquest poble conseguèixi la carretera.

Se n'han promès tantes de carreteres!

Fóra certament curiós veurer canviar de camisa a alguns acompanyants del Sr. Badia, si com es diu, presenta candidatura el Sr. Llansó. Per altra part es dóna com a segura la del Sr. Dagas ex-diputat pel nostre districte, titulat reformista i encasellat en les darreres eleccions.

Un altre candidat que amb seguretat farà trontollar l'èxit del encasellat de la Lliga, per comptar el Sr. Dagas amb moltes simpaties en el districte.

Comentari? El nostre és breu. La Lliga regionalista és de funest record pel nostre districte i per tal motiu les esquerres i bona part de les dretes en són refractàries i cal preveure una

franca hostilitat contra la candidatura del Sr. Badia.

Del Sr. Llansó no podem parlar-ne llargament, perquè és bon xic desconegut, assegurem però que obtindrà majoria sobre el director general del comerç.

En resúm: dos càrrecs són els que's disputen la elecció, el D. G. del C. i el de l'Enginyer en cap del F. C. del Nord. El Sr. Dagas creient en l'adagi: «a río revuelto, ganancia de pescadores.»

El moviment de les dretes Puigcerdaneses, el podem qualificar de oportunisme. Hem pogut comprovar que la majoria dels acompanyants del senyor Badia treballen en vistes als nous càrrecs de conseller o la vara d'alcalde de R. O. Que hi fa que no serveixin? La qüestió es presumir un càrrec.

Nosaltres però, recomanem als elements d'esquerra que no es comprometin el vot per ara, per promeses que se'ls hi facin. Recordeu el vostre ideal i conserveu-lo sencer, que per a votar als nostres butxins sempre hi serem a temps.

Ens cap al menys la satisfacció de que l'article vint i nou de la llei electoral, aquest cop no serà utilitzat en el nostre districte.

SINCEREM-NOS

Es curiós llegir les manifestacions que fan els prohoms de la Lliga, sobretot si es té —com tenim nosaltres— ocasió de comprovar la diferència que hi ha entre el que diuen i el que fan.

Fa dies venim llegint en les planes de «La Nau», les respostes que alguns dels significats elements de la política catalana, han enviat a la enquesta oberta, per aquest diari amb la pregunta *¿què penseu de les eleccions?*, i no ens podem estar de fer un comentari a les que han enviat els altres polítics de la Cucurulla.

Els amics del lltre. nou compositor musical (ho diem per allò de les notes) responent com un sol home diuen: creuré que l'únic home que pot fer unes eleccions sinceres és el general Berenguer, i que sense sinceritat res de bó es pot esperar de les Corts que en resultessin.

Es clar que algún maliciós, dirà que

no creu sincers als grans propagandistes de la sinceritat, però per formular aquest judici s'ha de tenir en compte que la paraula «sinceritat» té dugues aplicacions.

Per nosaltres, petits profans, que de la política sols en coneixem la primera part, que no hem pogut obtenir títols acadèmics, en una paraula, ignorants de primer grau, *sinceritat* vol dir: Puresa, honestedat, noblesa, veridicisme... però per ells, per els que tenen escola política, intel·ligència, títols i nomenada, *sinceritat* vol dir: Encasellats, alcaldes de R. O., amistats amb els governants, autos i laicais engalonats, censura a la Premsa d'oposició i molts feixos de paper màgics, del Banc d'Espanya, amb els quals podran comprar la consciència de quatre estúpids i el vot de quatre dropos.

Com sinó, s'atrevirien a llançar al vent, pels quatre costats, el crit de sinceritat, mentre a tots els districtes corren els autos de propaganda fent promeses (que no han de complir) en tant que els partits contraris es troben impossibilitats de moure's? Com si fossin sincers (a la nostra manera d'entendre la sinceritat) «La veu de la Lliga» es dedicaria a fer campanyes i entaular polèmiques que ja saben que'l Sr. Censor, no les deixarà contestar?

El que passa és que els «Soldats del Sr. Cambó» estan acostumats a predicar el que no creuen i a dir el que no han de complir, ara que, com a bons tècnics polítics no són uns grans matemàtics (en aquest món no es pot pas saber de tot) i podria molt ben ésser que en el seu càlcul d'enganya pagesos haguessin oblidat de comptar amb el factor: «Set anys de dictadura i un any de normalitat!»

FRANCESC X. ARTISÓ

Llegiu i propagueu

“ renovació ”

Subscripcions en l'Administració
REVOLUCIÓ, 1

Trimestre	1 peseta
Semestre	1.75 «
Fora, sis mesos	2. «

L'any de les Vaques Grasses

Doncs si, aquest any si el Govern pot i vol, tornarà ésser per alguns (els de sempre) l'any de les vaques grasses. El dia primer de Març es diu que hi hauran eleccions.

Ja fa temps que's comença a veurer i conèixer que s'apropa la collita; car els aplegadors ja han donat senyals de vida.

Aquesta colla és la que es dedica a administrar el sac del candidat que en porta més per a repartir los en la compra de vots, sia pel partit que sia.

En darreres votacions els repartien per a el diputat de la Lliga Sr. Bertran que's presentava com a catalanista de la Lliga, enfront del Sr. Dagas, encasellat governamental.

Aquest cop es veu que el Sr. Bertran no porta la seva candidatura (ho deu trobar massa car). L'únic candidat oficial amb que comptem, per ara, és En Carles Badia Malagrida encasellat i amb el sac plè.

Qui l'administrarà, i farà la repartició? Ja ho veureu. Els de sempre.

Un de la Vila

Demaneu «RENOVACIÓ» a la Llibreria Domenech

Cooperativisme

No és la primera vegada que s'intenta crear una cooperativa, ni són cap enigma les positives aventatges de la cooperació mútua.

Serà una de tantes que caminarà cap al fracàs? Certament, no. Es d'esperar de la bona voluntat dels iniciadors una molt sencera empresa que, reconegudes les aventatges cooperativistes, fa creure en el més afalagador dels èxits.

El fantasme fugisser dels fracassos en les organitzacions obreres feia suara preveure i prevenir-se de les males volences que sovint foren la causa de fer fracassar l'èxit d'una empresa.

Cal remarcar, que pel sol fet d'ésser qui fós l'organitzador d'una cooperativa, aquest era gairebé sempre el causant de que no s'arrelés i àdhuc

de desprestigiar-la per a privar-la de l'afalagadora aureola de la bona marxa, administració i prosperitat.

Estudiats tots els punts de vista i els règims administratius, veiem avui clarament les possibilitats de que s'arrelhi una cooperativa fent possible un llarg període d'estabilitat. Si bé en altra temps el sou d'un empleat contribuïa llargament a la seva bancarrota, avui veiem com el sistema cooperatiu, a base del mutualisme, és l'únic cridat a triomfar i perdurar.

Coïncideix la sortida del nostre periòdic amb l'obertura de la nova cooperativa «La Mútua Puigcerdanesa»; durant aquesta quinzena tindrà lloc la inauguració i serà oberta de sis a deu de la nit els dimarts, dijous i dissabtes i els diumenges al matí. Tindrà el local social al carrer Miquel Bernades, en la casa coneguda vulgarment per «càla Pascola».

Per a efectuar compres a la cooperativa és indispensable ésser-ne soci; çò és: estar en possessió del carnet de la «Mútua Puigcerdanesa», i les compres s'efectuaran amb moneda social de 5 cèntims, de 25 i d'1 peseta. Aquesta serà canviada per moneda corrent en la guixeta de la cooperativa els dies que s'acordaran en reunió de junta.

Els preus seran els mateixos que regeixen en els comerços de la vila i es farà la deducció en el balanç cada sis mesos, repartint-se els associats l'excés de percepció a prorrata del consum fet per cada associat a la cooperativa.

La «Mútua Puigcerdanesa» tindrà a disposició dels seus associats tota classe d'articles i en garanteix la bona qualitat, fent possible la vida barata, mitjançant l'exclusió completa dels acaparadors. De la seva natural procedència els articles passaran a mans del consumidor.

La nova societat tindrà vida pròpia i donarà cabuda i facilitats a tots els qui vulguin associar-se.

Nosaltres, per la nostra part, els hi desitgem de cor un franc i falaguer èxit, recomanant-los-hi una constant perseverància en la tasca empresa per a aconseguir la realització del lema cooperatiu: «Tots per a un, un per a tots.»

SALVADOR ARTISÓ

Sastreria de FRANCESC OLIU

MAJOR. 47

Immens assortit en panyeria
de totes classes. - Novetats.-
Tall immillorable.- Fantasies
Confecció acurada
- PREUS REDUITS -

Confiteria RIU

XAMPANYS I LICORS DE
LES MILLORS MARQUES

ALBERT BONET
MAJOR, 36 :: TELÈF, 47-A

JAUME SOLANA

LLAUNER

Instal·lacions de Water-clossets,
thermo sifons, tuberies de plom i
ferro.- Conduccions interiors
d'aigües i gas

ESPANYA, 8

Avui inaugura la seva

BIBLIOTECA CIRCULANT LA LLIBRERIA DOMENECH

Demaneu condicions d'abonament

REVOLUCIÓ, 11

TELÈFON, 88

Queviures LA CERDANYA

(ANTIGA CASA MUNTANS)

*Ultramarins - Drogues - Embotits -
Olis - Vins i licors de les millors
marques : : : : : :*

Isidre Palomera Guàrdia

Carrer d'Espanya, 30

Hotel Terminus

(davant de l'Estació)

GRAN CONFORT

SERVEI ACURAT

TRANSPORTS ARTUR PEIX

Espanya, 38 - Tel. 51 - PUIGCERDA

Agència Ubach

Princesa, 37 - Teléf. 17213 - BARCELONA

JOAN FORNESA PUIGDEMASA

AGENT DE DUANES COL·LEGIAT

COMISSIONISTA DE TRANSIT

Espanya, 14 :-: Telèfon, 74